

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب جامع
(حیطه اختصاصی)

ویژه آزمون استخدامی آموزش و پرورش

تدوین و تألیف: ولی الله علیدوست - طوبی پورامیری - آرام یوسفیان

ویژه داوطلبان آزمون‌های استخدامی

فهرست مطالب

بخش اول: روش ها و فنون تدریس	۵
بخش دوم: سنجش و اندازه گیری پیشرفت تحصیلی	۲۰۹
بخش سوم: مسئولیت و سازندگی	۲۸۵
بخش چهارم: روان شناسی تربیتی	۲۹۷
بخش پنجم: اسناد و قوانین بالادستی در آموزش و پرورش	۴۰۹
• سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران	۴۱۱
• آیین نامه اجرایی مدارس (مصوب سال ۱۴۰۰)	۴۳۹
• سیاست های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش	۴۹۱
بخش ششم: اختلالات یادگیری	۵۰۱
بخش هفتم: بانک تست روان شناسی رشد	۵۴۷
سؤالات آزمون اختصاصی آموزگار ابتدایی ۱۴۰۲	۶۱۶
سؤالات آزمون اختصاصی دبیری و هنرآموز ۱۴۰۲	۶۲۷

بخش اول
روش و فنون تدریس

فصل اول: مبانی نظری یادگیری

یادگیری

یادگیری تغییری است که نیاز به زمان دارد و در طی فرایندهای مختلف به وجود می‌آید. یادگیری باید محصول تجربه و نتیجه آن باید تغییر در رفتار ارگانیزم باشد. رفتار، معطوف به اعمالی است که ممکن است درونی یا بیرونی باشند. روان‌شناسان اعمال و رفتار را به دودسته آشکار و نهان تقسیم کرده‌اند.

رفتار آشکار به اعمالی اطلاق می‌گردد که مستقیماً قابل مشاهده و اندازه‌گیری باشند، اما رفتار نهان به اعمال درونی فرد که به‌طور مستقیم قابل مشاهده نیست، گفته می‌شود. گفتن و نوشتن جزء رفتار آشکار است زیرا از صحبت کردن یا نوشتن افراد می‌توانیم متوجه تغییر رفتار آن‌ها شویم. اما درک ما از محیط اطراف خود و اینکه درباره یک فرد یا یک اثر چه حسی داریم، تماماً نشانه‌هایی از رفتار نهان هستند که هرگز نمی‌توان آن‌ها را مشاهده و اندازه‌گیری کرد مگر اینکه به رفتار آشکار تبدیل شوند.

بعضی از روانشناسان که در تعریف یادگیری تنها روی رفتار آشکار متمرکز می‌شوند، به «رفتارگرایان» معروف‌اند. اما روان‌شناسان دیگری نیز وجود دارند که رفتار آشکار را به‌عنوان سرنخی برای استنتاج آنچه در ذهن می‌گذرد به کار می‌گیرند که به آن‌ها «روانشناسان شناختی»، گفته می‌شود.

تعریف یادگیری ارتباط مستقیم با بینش‌های فلسفی، تعلیم و تربیت و روانشناسی پرورشی دارد. یادگیری با هر بینشی که تعریف شود، ناظر به رفتار موجود زنده است و نخستین صفت مشخصه آن تغییر است، تغییری که به تدریج رخ می‌دهد و پایدار است و بر اثر تجربه حاصل می‌شود.

بنابراین می‌توان یادگیری را فرایند تغییرات نسبتاً پایدار، در توان رفتاری فرد بر اثر تجربه دانست. این تعریف اگرچه به‌ظاهر ساده به نظر می‌رسد اما تعریفی است پیچیده که اجزای آن نیاز به تحلیل دارند. محدود و جامع بودن از ویژگی‌های مهم یک تعریف‌اند. محدودیت و جامعیت این تعریف که آن را نسبت به سایر تعاریف برتری داده است را می‌توان در مفاهیمی چون فرایند، تغییر، نسبتاً پایدار، توان رفتاری و تجربه جستجو کرد.

الف) مفهوم فرایند: فرایند به وقایع و روابط پویا، جاری مستمر و پیوسته در حال تغییر اطلاق می‌شود. یکی از مشخصات بارز فرایند، حرکت و پویایی آن است که بر اثر تعامل دائم اجزا و متغیرهای موجود در آن صورت می‌گیرد و آغاز و پایان مشخصی ندارد.

ب) مفهوم تغییر: یادگیری تغییری است که طی فرایند تجربه اتفاق می‌افتد. اصطلاح تجربه، مفهوم تغییر را محدود می‌سازد. محدود کردن معمولاً اشاره به علت‌های مختلف تغییر دارد؛ بنابراین هر تغییری را نمی‌توان یادگیری نامید. تغییراتی که معلول رشد و بلوغ طبیعی باشند، هرگز یادگیری محسوب نمی‌شوند، هرچند رشد و بلوغ طبیعی پیش‌نیاز یادگیری و به‌نوعی تأثیرگذار بر آن است.

ج) مفهوم نسبتاً پایدار: به‌کارگیری مفهوم «نسبتاً پایدار» به این دلیل است که تغییرات موقت رفتار که از عواملی چون انگیزشی، انطباق حسی یا خستگی ناشی می‌شوند، در ردیف یادگیری قرار نمی‌گیرند. بین یادگیری و تغییرات زودگذر باید تمایز قائل شد زیرا آثار رویدادهای احساسی، مکانیکی و شیمیایی به‌سرعت از بین می‌روند درحالی‌که یادگیری به‌سهولت از بین نمی‌رود، گرچه باگذشت زمان ممکن است دستخوش فراموشی شود یا یادگیری تازه‌ای جایگزین آن گردد. باین‌حال، طول مدت تغییر حاصل از یادگیری یا حالت‌های موقت جسمانی را نمی‌توان به‌طور دقیق معین کرد. به همین دلیل بین گروهی از روان‌شناسان در اطلاق یادگیری به بعضی از تغییرات، اختلاف‌نظر وجود دارد. خو گرفتن و حساس شدن مثال‌هایی از تغییر رفتارند که از تجربه ناشی می‌شوند و هر دو عمر کوتاهی دارند. حساس شدن فرایندی است که از طریق آن، ارگانیزم نسبت به جنبه‌های معینی از محیطش حساس می‌شود. به‌طور مثال، موجود زنده‌ای که به‌طور معمول به نور یا صدای معینی پاسخ نمی‌دهد، ممکن است پس از دریافت شوک به آن پاسخ دهد. درواقع شوک، موجود زنده را حساس و نسبت به محیط آماده پاسخ می‌کند. برعکس خوگیری فرایندی است که از طریق آن، ارگانیزم نسبت به محیطش کمتر حساس می‌شود، مثلاً ارگانیزم‌ها تمایل دارند به محرک‌های تازه محیط خود توجه کنند.

د) مفهوم رفتار: به مجموعه اعمال و حرکات فرد، رفتار گفته می‌شود. روانشناسان رفتارها را به دو دسته تقسیم می‌کنند: رفتارهای بیرونی یا آشکار و رفتارهای درونی یا نهان.

رفتارهای آشکار یا بیرونی، مستقیم قابل‌مشاهده‌اند مانند: صحبت کردن، نوشتن و راه رفتن اما رفتارهای نهان یا درونی به‌طور مستقیم قابل‌مشاهده نیستند مانند: تفکر، تخیل و نظایر آن. معمولاً یادگیرنده از راه یادگیری توانایی انجام اعمال مختلف را کسب می‌کند اما ممکن است این توانایی مدت‌ها در او نهان باقی بماند و به رفتار آشکار تبدیل نشود. اصولاً از طریق رفتارهای آشکار می‌توان به رفتارهای نهان پی برد. همه روانشناسان نیاز دارند که رفتارهای آشکار ارگانیزم را مورد مشاهده قرار دهند تا بتوانند میزان تغییراتی را که در او اتفاق افتاده است، شناسایی و سنجش کنند.

ه) مفهوم توان رفتاری: توان رفتاری حاکی از آن است که یادگیری در یادگیرنده، نوعی توانایی ایجاد می‌کند؛ یعنی تغییر حاصل از یادگیری در یادگیرنده، تغییر در توانایی یا تغییر در رفتار بالقوه اوست، نه تغییر در رفتار ظاهری و قابل‌مشاهده. پس از یادگیری، یادگیرنده باید قادر به انجام کاری

باشد که پیش از آن توان آن را نداشت. نتایج یادگیری همواره باید قابل انتقال به رفتار مشاهده‌پذیر باشند تا تغییرات حاصل شده، قابل سنجش و اندازه‌گیری باشند.

(و مفهوم تجربه: به‌کارگیری مفهوم تجربه در تعریف یادگیری بدین معنی است که تنها آن دسته از تغییرات را می‌توان یادگیری نامید که محصول تجربه یعنی تعامل فرد با محیط باشد. اگر تجربه را تأثیر متقابل فرد و محیط، یعنی تأثیرپذیری فرد از محیط و تأثیرگذاری بر آن به دنبال یک سلسله فعل و انفعالات بدانیم، بدون شک تلاش، حرکت، فعالیت و مشارکت شخص یادگیرنده عامل اصلی تغییر خواهد بود؛ زیرا در برخورد فرد با محیط برای یادگیری، اعضای حسی، دستگاه‌های عصبی، تجربه‌های قبلی و تمایلات و گرایش‌های یادگیرنده نقش مؤثری به عهده دارند.

نکته: از آنجاکه برخورد یادگیرنده با هرگونه تجربه ممکن است به یادگیری منجر شود، لازم نیست که یادگیری همیشه جنبه عمدی داشته باشد. در واقع بسیاری از یادگیری‌ها به‌طور ناخودآگاه، بدون پیش‌بینی و طرح‌ریزی قبلی اتفاق می‌افتد. مثلاً آنچه را که یادگیرنده در ضمن آموزش رسمی در مدرسه می‌آموزد یادگیری عمدی است، اما تغییری که در یادگیرنده ضمن حضور در مدرسه و در اثر ارتباط با سایر عوامل بدون پیش‌بینی و به‌صورت پنهان اتفاق می‌افتد، یادگیری غیرعمدی نامیده می‌شود.

مفهوم تجربه، انواع تغییر در رفتار را که می‌توانند معرف یادگیری باشند، محدود می‌کند زیرا تغییر در توان رفتاری یادگیرنده زمانی یادگیری محسوب می‌شود که بر اثر تجربه، چه عمدی و چه غیرعمدی، به وجود آمده باشد.

تفاوت بین یادگیری و عملکرد

با توجه به تعریفی که از یادگیری ارائه شد اگر عملکرد را تجلی تغییرات ناشی از یادگیری در قالب رفتارهای آشکار و قابل مشاهده یا تبدیل رفتار بالقوه به رفتار بالفعل بدانیم، باید بپذیریم که یادگیری و عملکرد با یکدیگر متفاوت‌اند. در اغلب موارد تغییرات حاصل از تجربه بلافاصله در عملکرد با رفتار قابل اندازه‌گیری بروز نمی‌کند. عملکرد متأثر از عوامل متعددی مانند انگیزش، گرایش، مقتضیات و موقعیت‌های مختلف است. به اقتضای این عوامل، عملکرد ممکن است برای یادگیری یک شاخص صحیح یا ناصحیح باشد، زیرا یادگیری تغییری نامشهود است.

یادگیری تغییری است که در درون موجود زنده یا در توان رفتاری او صورت می‌گیرد و به‌راحتی قابل شناسایی نخواهد بود. درحالی‌که عملکرد، یعنی نتیجه و حاصل یادگیری را می‌توان مستقیماً مشاهده و اندازه‌گیری کرد.

یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک

یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک از بنیادی‌ترین انواع یادگیری است که در آن، پاسخ، حاصل یک محرک شناخته شده است. یکی از نمونه‌های صریح و مشهور یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک، آزمایش معروف ایوان پاولف فیزیولوژیست روسی است. او ضمن مطالعاتی در زمینه گوارش متوجه شد که بزاق سگ نه تنها با ریختن غذا برایش، بلکه با دیدن آزمایش کننده، ظروف غذا و غذا نیز شروع به ترشح می‌کند. در واقع، سگ مورد آزمایش وی، توانسته بود بین ابزار آزمایش و منظره ظرف غذا و مزه غذا تداعی برقرار کند.

پاولف غذا را محرک غیرشرطی (US) و ترشح بزاق سگ را پاسخ غیرشرطی (UR) می‌نامید. پاولف در مرحله دوم، به جای دادن غذا لامپی روشن کرد؛ سگ ممکن بود تکانی به خود بدهد، اما روشنایی لامپ باعث هیچ‌گونه واکنش با پاسخی ترشح بزاق نمی‌شد. او در مرحله سوم، درحالی‌که سگ گرسنه بود، هم‌زمان با چند لحظه قبل از دادن غذا (US) لامپی روشن کرد. بعد از آنکه این عمل چندین بار تکرار شد، در یک آزمایش ویژه، غذا به سگ داده نشد. این بار نیز مشاهده شد که بزاق سگ ترشح می‌شود؛ یعنی روشنی لامپ به تنهایی موجب ترشح بزاق سگ شده بود و به عبارت دیگر، سگ یاد گرفته بود که بین نور و غذا تداعی برقرار کند. در واقع، روشنایی لامپ به علت همراهی و مجاورت با محرک غیرشرطی (غذا) موجب بروز پاسخی بسیار شبیه به پاسخ غیرشرطی (ترشح بزاق) شده بود. پاولف چنین محرکی را محرک شرطی (CS) و پاسخ حاصل از آن را پاسخ شرطی (CR) نامید. اکثر بررسی‌ها نشان می‌دهد، که شرطی شدن در وضعیتی که محرک شرطی (CS) اندکی قبل از محرک غیرشرطی (US) ارائه شود، مؤثرتر از مواردی است که هر دو محرک، هم‌زمان ارائه شوند. در حقیقت، شرطی شدن، هنگامی به سرعت حاصل می‌شود و نیرومندی پاسخ نهایی زمانی به حداکثر می‌رسد که محرک شرطی تقریباً نیم ثانیه پیش از محرک غیرشرطی ارائه شود.

به علاوه، هم‌زمانی مکرر محرک شرطی (نور) با محرک غیرشرطی (غذا)، تداعی بین این دو را نیرومندتر یا تقویت می‌کند. اگر رفتار شرطی تقویت نشود (محرک غیرشرطی چندین بار حذف شود)، پاسخ شرطی، به تدریج ضعیف‌تر می‌شود. تکرار محرک شرطی بدون تقویت کردن (روشن کردن چراغ بدون دادن غذا) و در نتیجه زوال پاسخ شرطی، «خاموشی» نام دارد. پس از اینکه خاموشی اتفاق افتاد و موجود زنده از دادن پاسخ شرطی سرباز زد، مشاهده شده است که گاه موجود بدون اینکه تقویت شده باشد، برای مدتی کوتاه به محرک شرطی پاسخ می‌دهد. این پدیده، بازگشت خودبه‌خودی نام دارد. دو پدیده خاموشی و بازگشت در فرایند آموزش و پرورش بسیار مهم‌اند. معلم و مربی باید به وجود آن‌ها و موقع بروزشان در فرایند تدریس و یادگیری، کاملاً آگاه باشند، اما باید توجه شود که بین پاسخ شرطی و محرک شرطی هیچ‌گونه ارتباط منطقی وجود ندارد.

نکات فصل اول

انواع یادگیری از نظر گانیه

- یادگیری زنجیره‌ای: یک سلسله از واکنش‌های فرد، باهم هماهنگ می‌شوند، ارتباط می‌یابند و زنجیره‌ای را به وجود می‌آورند. شنا کردن، جمله‌سازی.
- یادگیری تمیز دادن: سلسله رفتارهایی که یادگیرنده را قادر به قائل شدن تفاوت یا شباهت بین دو یا چند محرک می‌سازد.
- یادگیری مفاهیم واقعی: تعریف مجموعه‌ای از اشیا یا پدیده‌ها و جریان‌ات، بر اساس عناصر مشترک و طبقه‌بندی.
- مفاهیم تعریفی: یادگیری مفهوم با تعریف ویژگی‌های بارز، قابل مشاهده نیست، انتزاعی است.
- اصول و قواعد: ارتباط منظم بین دو یا چند مفهوم، توضیح و پیش‌بینی پدیده‌ها.
- حل مسئله و قواعد سطح بالا: ایجاد ارتباط بین دو یا چند اصل برای حل یک مشکل یا کاربرد در موقعیت‌های جدید.

انواع یادگیری از نظر آروبل معنی‌دار و طوطی‌وار است.

- پیش‌سازمان دهنده‌ها یا توضیحی هستند یا مقایسه‌ای، از نظر آروبل.
- کاربرد رفتارگرایی در تدریس:
- سلسله‌مراتب آموزشی، ارائه مطالب از جزء به کل و از ساده به پیچیده.
- تحلیل پیامد رفتار: تقویت مثبت، تقویت منفی، حذف تنبیه و تنبیه.
- تعیین اهداف جزئی و اهداف رفتاری به منظور قابلیت سنجش و ارزیابی و ارائه تقویت یا تنبیه.
- انجام آزمون‌های پی‌درپی و منظم برای ارائه بازخورد.
- تمرین و تکرار.
- تدریس مستقیم.
- آموزش برنامه‌ای.

از نظر شناخت گرایی

- رفتار: ترکیب و تلفیق محرک‌ها با شناخت‌ها
- یادگیری: فرایند جهت‌دار، فعال و وابسته به فعالیت‌های ذهنی و فکری مرتبط با دانش پیشین و ساخت شناختی فراگیر.
- پردازش اطلاعات: نحوه تعبیر و تفسیر جریان یادگیری و مراحل آن.

ویژگی‌های یادگیری مکاشفه‌ای از دیدگاه برونر

- شامل دو حالت است. اکتشافی هدایت‌شده و اکتشافی مستقل یا خودکام.
- یافتن روش‌ها و جریان کار از سوی فراگیر.
- موقعیت مسئله یا بهت‌زدگی و عدم تعادل.
- آشنایی با اصول کشف و استفاده از آن‌ها در موقعیت‌های واقعی و عملی.
- افزایش قدرت تفکر و قدرت حل مسئله، ایجاد الگو طبقه‌بندی و ساختن مفهوم.
- فعال بودن دانش‌آموزان و تسهیل فرایند پردازش اطلاعات.
- راجرز و مازلو از جمله اندیشمندان انسان‌گرا بودند.

کاربرد انسان‌گرایی در تدریس از دیدگاه راجرز

- انسان موجودی است کنجکاو و دارای عامل بالقوه طبیعی برای یادگیری.
- یادگیری معنادار، کاملاً وابسته به نیاز و علاقه یادگیرنده است.
- کل وجود فرد در یادگیری حائز اهمیت است و نه فقط ادراک و ساختار شناختی.
- احساس مسئولیت فراگیر نسبت به یادگیری و اسناد صحیح در یادگیری مهم است.
- خود انتقادی و خود ارزشیابی مهم‌تر از پاداش و تنبیه بیرونی است.

کاربردهای علمی روانشناسی انسان‌گرا در تدریس

- آزادی فراگیران در انتخاب موضوعات درسی
- کمک به خویشتن‌سازی، رشد خود‌پنداره و اعتمادبه‌نفس به‌عنوان اهداف اصلی تدریس.
- معلم به‌عنوان تسهیل‌کننده محیط و الگوی روابط انسانی.
- ارزشیابی بر اساس پیشرفت فردی و عقد قراردادهای یادگیری با فراگیران و توجه به نیازهای اساسی، احساسات و نگرش‌ها و هویت فردی.

سؤالات فصل اول

- ۱- اکثر علمای تعلیم و تربیت معتقدند که یادگیری فقط در ..... صورت می گیرد.
- الف) کلاس با حضور (ب) محیط مدرسه (ج) تعامل با محیط (د) محیط خانواده
- ۲- نظریه پیازه و برونر در مورد یادگیری کدام مورد است؟
- الف) نظریه شناختی (ب) نظریه کوشش و خطا
ج) نظریه محرک پاسخ (د) نظریه رفتارگرایی
- ۳- کاربرد اصلاح رفتار بالقوه در تعریف یادگیری نشان دهنده تمایز بین ..... است.
- الف) رفتار و عملکرد (ب) یادگیری و عملکرد
ج) یادگیری و تفکر (د) رشد و تجربه
- ۴- «معلم باید دانش آموز را یاری دهد تا از هر نوع فعالیت یادگیری، نوعی رضایت برای او حاصل شود.» این هدف آموزشی در کدام حیطه بیان شده است؟
- الف) شدت (ب) تقدم (ج) اثر (د) آمادگی
- ۵- شرایط یک نظریه یادگیری برای معلم:
- الف) ایجاد آمادگی در شاگرد است. (ب) هماهنگی فعالیت های ذهنی و عینی است
ج) فعالیت ذهنی شاگرد است. (د) توجه به کل رفتار و تغییرپذیری آن است.
- ۶- کدام گزینه برای ایجاد انگیزه در یادگیری مؤثر است؟
- الف) بیش از حد دشوار کردن مطالب (ب) ارائه تکلیف به یادگیرنده
ج) حذف رقابت فرد با گذشته خودش (د) ایجاد موقعیت موفقیت آمیز برای یادگیرنده
- ۷- یادگیری تغییری است که در اثر ..... به دست می آید.
- الف) حالت های احساسی (ب) تجربه
ج) رشد طبیعی (د) فعالیت مکانیکی
- ۸- در تعریف یادگیری کاربرد کلمه تجربه بیان کننده ی آن نوع تغییراتی است که حاصل ..... باشد.
- الف) تدریس معلم (ب) رشد و بلوغ
ج) تعامل فرد با محیط (د) فعالیت مکانیکی
- ۹- اگر معلمی عمل جمع را با کشیدن تصویر چهار پرتقال روی یک کارت و اعداد ۲+۲ را روی کارت دیگر و نشان دادن آن آموزش دهد، یادگیری از چه طریقی انجام شده است؟
- الف) تقلید (ب) مجاورت
ج) شرطی شدن فعال (د) مشاهده

۱۰- اگر در فرایند تدریس، به ساخت شناختی دانش آموزان توجه شود، به کدام یک از عوامل مؤثر در یادگیری توجه شده است؟

الف) سبک یادگیری   ب) علاقه و رغبت   ج) روش آموزش   د) تجارب یادگیری

۱۱- کدام گزینه معرف تفکر منطقی است؟

الف) انتقال و ضبط مفاهیم در ذهن   ب) فعالیت جهت‌دار ذهن برای حل مسئله
ج) پردازش اطلاعات در ذهن   د) یادآوری معلومات و مفاهیم

۱۲- کدام روش برای حفظ رفتار مطلوب درست است؟

الف) تقویت متناوب رفتار مطلوب   ب) تقویت مداوم رفتار مطلوب
ج) هماهنگی بین فعالیت‌های ذهنی و عینی   د) مقایسه رفتار یادگیرنده

۱۳- معلمی در درس زبان کلمه گربه را هم‌زمان با نشان دادن تصویر گربه به کودکی یاد می‌دهد، او کدام الگوی یادگیری را مورد استفاده قرار داده است؟

الف) مجاورتی   ب) پاسخی
ج) شناختی   د) واکنشی

۱۴- در فرایند تعلیم و تربیت چه نوع تفکری باید بیش‌تر مورد توجه قرار گیرد و در پرورش آن کوشش شود؟

الف) تفکر علمی   ب) تفکر خلاق
ج) تداعی آزاد   د) تخیل کنترل نشده

۱۵- محرکی که تکرار و شدت رفتار را افزایش دهد اصطلاحاً ..... نامیده می‌شود.

الف) تنبیه   ب) تفکیک پاسخ
ج) شکل دادن   د) تقویت مثبت

۱۶- در کدام مکتب، ارائه مثال‌های مناسب و ارتباط دادن مطالب به زمینه پیشین ساخت شناختی فرد، از اهمیت اولیه برخوردار است؟

الف) انسان‌گرایی   ب) رفتارگرایی
ج) شناخت‌گرایی   د) شرطی‌سازی

۱۷- بر اساس کدام الگو، یادگیری همیشه استوار است و فراموشی، ناشی از یادگیری پاسخ‌های تازه است؟

الف) مجاورتی   ب) شرطی شدن فعال
ج) مشاهده‌ای   د) شرطی کلاسیک

۱۸- شاگردی که هر بار از هم‌کلاسی‌هایش شکایت می‌کند، مورد حمایت معلم قرار می‌گیرد. به معلم توصیه می‌شود برای کاهش این رفتار، دیگر به دانش آموز توجه نکند. در این حالت کدام روش به معلم

پیشنهاد شده است؟

الف) تقویت منفی   ب) تقویت رفتار مغایر
ج) خاموشی   د) تنبیه

۱۹- مهارت اجرای آزمون ورودی از مهارت‌های ضمن تدریس، با کدام اصل یادگیری سازگارتر است؟

- الف) فعالیت فراگیر
 ب) رغبت و انگیزش فراگیر
 ج) آمادگی و ظرفیت فراگیر
 د) تأثیر تجربه‌های قبلی در یادگیری مطلب تازه

۲۰- مناسب‌ترین راه برای ایجاد انگیزش در فراگیر چیست؟

- الف) تقویت میزان فهم فراگیر
 ب) توجه به آمادگی فراگیر
 ج) فعال کردن فراگیر
 د) ارائه محتوی آموزشی کاربردی
- ۲۱- بستن درب کلاس برای جلوگیری از سروصدای مزاحم و برقراری آرامش درون کلاس، با کدام مهارت سازگاری دارد؟

- الف) تقویت منفی
 ب) تقویت مثبت
 ج) تنبیه
 د) خاموشی
- ۲۲- در نظام آموزشی مطلوب، کدام الگوی تدریس، رشد تفکر منطقی فراگیران را به دنبال دارد؟

- الف) شرطی‌سازی و القا
 ب) آموزش و پرورش
 ج) آموزش و تدریس
 د) شرطی‌سازی و تدریس
- ۲۳- در کدام دیدگاه یادگیری، فرایندی جهت‌دار، فعال و وابسته به فعالیت‌های ذهنی و فکری است که به دانش پیشین و ساخت شناختی یادگیرنده وابسته است؟

- الف) شناخت‌گرایی
 ب) رفتارگرایی
 ج) انسان‌گرایی
 د) محرک و پاسخ
- ۲۴- شکل‌گیری رفتار بر اساس یادگیری از الگوهای رفتاری جدید، بر اساس چه مدلی هست؟

- الف) پردازش اطلاعات
 ب) آموزش برنامه‌ای
 ج) یادگیری در حد تسلط
 د) یادگیری اجتماعی
- ۲۵- اگر نقشه مفهومی توسط فراگیران ساخته شود، با کدام دیدگاه قابل تبیین خواهد بود؟

- الف) سازنده‌گرایی
 ب) شناخت‌گرایی
 ج) انسان‌گرایی
 د) رفتارگرایی
- ۲۶- در کدام یک از قانون‌های سه‌گانه ثرن‌دایک، به دو عامل شدت و تازگی توجه زیادی شده است؟

- الف) آمادگی
 ب) اثر
 ج) تمرین
 د) اثر و تمرین
- ۲۷- در کدام یک از نظریه‌های یادگیری، شرطی شدن، لازمه‌ی پاسخ شرطی مجاورت و هم‌زمانی و پیوند محرک‌های شرطی و محرک‌های غیرشرطی است؟

- الف) کلاسیک
 ب) فعال
 ج) ساده
 د) گزینه الف و ج
- ۲۸- گاتری اصل یادگیری از طریق تداعی را مبنای کار خود قرارداد. نظریات گاتری متأثر از نظریات ..... بود.

- الف) اسکینر
 ب) پاولف
 ج) واتسون
 د) برونر

۲۹- بهترین عاملی که انگیزه شاگرد را به ادامه فعالیت‌های یادگیری تشویق می‌کند چیست؟

الف) تقویت (ب) فهمیدن درس

ج) بازخورد (د) ترس از شکست

۳۰- بزرگ‌ترین حسن استفاده از روش سیری برای کاهش رفتار نامطلوب چیست؟

الف) جایگزین کردن رفتار مطلوب (ب) فراموشی رفتار

ج) نداشتن عوارض جانبی نامطلوب (د) حذف تدریجی رفتار

۳۱- اولین گام برای موفقیت در شغل معلمی چیست؟

الف) مهارت لازم (ب) تحصیلات عالی

ج) ایمان به رسالت معلم و عشق ورزیدن (د) صبور بودن

۳۲- ..... معتقد است که یادگیری تمیز، پیش‌نیاز یادگیری مفاهیم است.

الف) برونر (ب) واتسون (ج) کلارک (د) گانیه

۳۳- اولین و مهم‌ترین شرط یادگیری در جریان آموزش چیست؟

الف) احساس نیاز (ب) گرایش به یادگیری

ج) استعداد (د) احساس نیاز و گرایش به یادگیری

۳۴- ثرندایک، کدام‌یک از سه قانون خود را به همراه هم توصیه کرده است؟

الف) تمرین و اثر (ب) تمرین و تازگی

ج) تازگی و اثر (د) هیچ‌کدام

۳۵- از نظر ..... برای ایجاد تغییر در رفتار شاگرد باید شرایط حاکم بر رفتار را شناسایی کرد تا دخل و

تصرف در آن امکان‌پذیر باشد.

الف) شناخت گرایان (ب) رفتارگرایان

ج) تجربه‌گرایان (د) نو مفهوم‌گرایان